

ยกเครื่อง'ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก' ก้าวกระโดดสร้างอนาคตไทย

วันสุข

"ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก" เป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยหล่อหลอมเด็กไทยให้มีคุณภาพ

แต่ข้อเท็จจริงวันนี้ หากเราตั้งคำถามว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีกว่าสองหมื่นศูนย์ทั่วประเทศมีคุณภาพเพียงพอหรือยัง ในการจะเป็นพื้นที่บ่มเพาะและส่งเสริมการพัฒนาการช่วงชีวิตแรกของวัยเด็ก ซึ่งเป็นวัยที่มีความสำคัญมากที่สุด

ซึ่งข้อมูลจากกรมสุขภาพจิตยังรายงานไว้ว่า เด็กเกือบ 1 ใน 4 มีปัญหาด้านพัฒนาการที่พบบ่อยคือ ปัญหาด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา การช่วยเหลือตัวเอง และด้านการเคลื่อนไหว เหล่านี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อการศึกษา ศักยภาพเด็กและขยายสู่ปัญหาการพัฒนาบุคลากรของชาติ แต่ยังบ่งบอกถึงความเหลื่อมล้ำด้านสุขภาพที่เด็กไทยทุกคนเข้าไม่ถึง

ดร.สุปรียา อุดยานนท์ ผู้จัดการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ให้ข้อมูลว่าปัจจุบันพบมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในเกณฑ์ที่ควรได้รับการปรับปรุง 1,671 ศูนย์ และต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน 304 ศูนย์จาก 21,654 ศูนย์ทั่วประเทศ

โดยจากการตรวจคัดกรองเพื่อค้นหาเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการล่าช้าให้เข้าสู่กระบวนการกระตุ้นพัฒนาการต่อเนื่องจนกลับมามีพัฒนาการสมวัยสามารถติดตามเด็กให้มารับการกระตุ้นพัฒนาการได้เพียงร้อยละ 30.48 อยู่ระหว่างการติดตามร้อยละ 19.19 และไม่สามารถติดตามได้ถึงร้อยละ 50.85

"เด็กเริ่มเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยในช่วง 2-5 ปี พบว่าเด็กร้อยละ 12

เข้าไม่ถึงโอกาสทางการศึกษาและขาดการดูแลที่ดีและมีคุณภาพ เกิดความเหลื่อมล้ำด้านสุขภาพ การศึกษา สวัสดิการ ทำให้ต้องเร่งพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน ดังนั้น ถือเป็นหน้าที่ สสส. ที่จะสนับสนุนผลักดันหน่วยงานและภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีแก่ประชาชนทุกราย โดยสร้างแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีพลัง" ผู้จัดการ สสส. กล่าว

เสริมด้วย **รศ.ดร.จุฑามาศ โชติบาง** ผู้จัดการโครงการสร้างเสริมศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสุขภาพเด็กปฐมวัยหรือ COACT ที่เฝ้าว่าปัจจุบันเด็กอายุ 2-5 ปี ร้อยละ 30 อยู่ในการดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยังไม่ได้มาตรฐานเนื่องจากความหลากหลายของรูปแบบการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้ต้องมีมาตรฐานกลางในการดูแลเด็กปฐมวัยคือ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

เมื่อปัญหาของพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไม่ใช่เรื่องเล็กๆ ทำให้ 27 สิงหาคม 2562 ที่ผ่านมา ภาคีเครือข่ายภาคผู้ใหญ่ ที่เห็นความสำคัญด้านสุขภาพเด็กเล็กซึ่งเปรียบเสมือนอนาคตของชาติได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย สสส. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สมาคมดับบ้านดับเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจับมือกัน ร่วมลงนาม

ข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบก้าวกระโดดโดยนำร่องในพื้นที่ 273 แห่ง ซึ่งจะเป็นก้าวสำคัญของการสร้างโอกาสที่เด็กไทยจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี และให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-

พ.ศ. 2580)

พญ.อัมพร เบญจพหลพิทักษ์

รองอธิบดีกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยว่า กรมอนามัยพร้อมสนับสนุน ส่งเสริมในฐานะที่ปรึกษาในการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีการส่งเสริม พัฒนาการ ช่วยเหลือและส่งต่อเด็กที่มี ปัญหาพัฒนาการล่าช้าอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพต่อไปโดยการพัฒนา เด็กปฐมวัย ซึ่งถือว่าเป็นไปตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ที่มีเป้าหมายในการ พัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเด็ก ปฐมวัยให้มีพัฒนาการเต็มศักยภาพ โดยกำหนดตัวชี้วัดให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

ด้านดร.สุปรีดา กล่าวถึงความร่วมมือ ครั้งนี้มุ่งสร้างคนดีมีคุณภาพ เริ่มตั้งแต่ ปฐมวัย เพราะช่วงวัยนี้ คือ การเริ่มปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมและหลักคิดที่ถูก ต้องการมีสุขภาพที่ดีตั้งแต่ระดับ ปฐมวัย เป็นเรื่องที่ต้องทำเร่งด่วน การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ในการพัฒนายกระดับคุณภาพของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงหวังให้เกิด เครือข่าย อปท.ที่เข้มแข็งมาร่วมกัน พัฒนายกระดับคุณภาพศูนย์พัฒนา เด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ขณะที่ รศ.ดร.จุฑามาศได้เสนอ รูปแบบกระบวนการพัฒนายกระดับคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบก้าวกระโดด ด้วยกระบวนการ Benchmarking ที่จะ สามารถพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มี

คุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย 5 ระบบคุณภาพ คือ ระบบที่ 1 การบริหารจัดการ ระบบที่ 2 การจัดการ สิ่งแวดล้อม ระบบที่ 3 การจัดหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระบบที่ 4 การดูแลสุขภาพเด็ก และระบบที่ 5 การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะทำให้ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กทั้ง 273 แห่ง เป็นศูนย์พัฒนา เด็กเล็กคุณภาพ ตามมาตรฐานสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เด็กมีการ เจริญเติบโตและพัฒนาการสมวัย เพิ่มขึ้น และมีระบบการดูแลส่งต่อที่มี ประสิทธิภาพ

ในฐานะผู้บริหารท้องถิ่น **จรัญ**

ดวงสะเกิด นายกเทศมนตรีตำบลวังผาง จังหวัดลำพูน ร่วมสะท้อนความเห็นจาก พื้นที่ว่า การเปลี่ยนแปลงและยกระดับ คุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัย จะสำเร็จได้ หากผู้บริหาร อปท. รพ.สต. ผู้ปกครอง และชุมชน ให้ความสำคัญและร่วมมือกัน ในการพัฒนาคุณภาพ สถานพัฒนา เด็กปฐมวัยในแต่ละแห่ง และนำผลการ ดำเนินงานที่ดีมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เชื่อว่าจะกลายเป็นองค์ความรู้ในการ พัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย และเกิดเป็น ภาคิเครือข่ายที่เข้มแข็งที่จะนำไปขยาย ผลการพัฒนาในพื้นที่อื่นต่อไป